

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov. Zjutranje izdanje izhaja ob 11. uri, večerno pa ob 7. uri. O ponedeljkih izhaja prvo izdanje ob 1 uri pop.

Naročnina znaša:

Obe izdanji na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč, večerne številke po 4 nvč; ponedeljske popoldanske številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč, več.

EDINOST

GLASILO

POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

Stane 4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi i. t. d. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinosti“ v Trstu.

Novejše vesti.

London 10. »Standard« javlja, da — v številki 50.000 dobrovoljcev — odpošljejo Amerikani 66.000 mož na Kubo. Prva divizija odide v nedeljo. Vse premikanje tega vojaštva naj se izvrši v 10 dneh.

London 10. Reuterjeva pisarna javlja iz Hongkonga: Admiral Dewey (poveljnik ameriškega brodovja pri Manilli) naznanja, da ustaši začenejajo postajati nevarni in da se odtegujejo toliko njegovemu nadzorstvu, kolikor špan-skemu. Angleška kolonija v Manilli je doposlala admiralu Deweyu spomenico, v kateri opisuje istemu kritično položeno, kajti prebivalstvo trpi lakoto. Angleški vojni ladiji »Immortality« in »Linnnet«, potem francoski križar »Brnix« in jedna japonska ladija stoje pred Manilo.

New-York 10. Brzjavka »Worlda« javlja iz Keywesta: Ameriška torpedovka »Winslow« se je bojevala v nedeljo pri Cardenasu s tremi španskimi topnjačami in je napravila jedno istih nesposobno za boj. »Winslow« ni bila poškodovana prav nič.

Tampa 10. Od ameriške vlade najeti parnik »Ghuzzie« oddide jutri na Kubo z orožjem, streljivom in živili za ustaše. Ves tovor spremljajo 100 vojakov, da bodo nadzorovali razkladanje in da, ako potrebno, prodrejo toliko daleč v notranost otoka, da izroče vse ustašem. Parnik za prevažanje »Whitney« bode sledil v kratkem.

Madrid 10. Agencija »Fabra« javlja, da je španski parnik »Monferrat« ostavil pristanišče Cienfuegos in se mu je posrečilo, plovečemu ob obali Kube, vstopiti v pristanišče Havane (glavnega mesta.) To bi kazalo, da blokada ni popolna.

Berolin 10. Iz Madrida javljajo, da nameruje vlada v Madridu proglasiti obsedno stanje po vsej Španiji.

Alicante 10. Včeraj je bila tu demonstracija

proti draginji kruha. Izgredniki so zapalili prostore užitnine in oropali magazine žita.

Madrid 10. Iz Baza, Cordova in Valladolid javljajo o izgredih radi pomanjkanja kruha. Posredovati so morali orožniki. Nekoliko oseb je bilo ubitih, nekoliko ranjenih. Proglasilo se je obsedno stanje. Istotako se je proglasilo obsedno stanje v Andaluziji in Kataloniji.

Madrid 10. »Agenzia Fabra« javlja, da se merodajni krogi nujno bavijo z vprašanjem, kako preskrbeti živil, kajti tukajšnje zaloge žita se utegnejo izprazniti, predno preide eden mesec.

Lvov 10. »Gazeta Lwowska« javlja, da se je zbralo danes na trgu Strzelskega večje število delavcev in brezposelnih oseb. Jedna gruča se je vrgla na šatore, v katerih se prodaja kruh. Jeden redar in dva vojaka so razgnali izgrednike in so preprečili, da isti niso mogli pleniti kruha. Kolovodjo izgrednikov so prijeli, toda posrečilo se mu je, da je zbežal zopet. Prihitej je oddelek redarjev. Provozročitelj izgredov pa so zbežali mej tem. Uvela se je preiskava.

Pregled po javnem gospodarstvu.

II.

Pogodba z Ogersko.

Pogajanja radi nove pogodbe z Ogersko se vlečejo že dve leti, a vendar nismo završenju ni za korak bliže, nego smo bili pred dvema letoma. Avstrijska in ogerska kvotna deputacija menjavati »nuncije« (dopise), a sporazumeti se ne moreti; in ako pojde to svojo pot, se tudi ne bodedi mogli.

Ogerska deputacija zahteva, naj se skupni državni troški razdelé sorazmerno po kosmatem dohodku vseh direktnih in indirektnih davkov, kar bi odgovarjalo prispevku od strani Ogerske z 30,7%; vrhu tega so pripravljene Ogri plačevati mesto ta-

kozvanega precipijuma (za vojaško granico) 0,7%, skupaj torej 31,4%; Avstrija pa naj bi prispevala za skupne troške ostalih 68,6%. Avstrijska kvotna deputacija zahteva še svoje strani, naj se kvota računa po razmerju prebivalstva v obeh državnih polovicah, kar bi odgovarjalo 58% za Avstrijo in 42% za Ogersko. Kakor je videti, ne pride v tem pogledu še z lepa do sporazumljenja.

Madjarske zahteve so naravnost predrzne, a ukljub temu so že dosegli mnogo. Tako so si n. pr. pribavali na temelju nove pogodbe z Avstro-Ogersko pariteto z Avstrijo na avstro-ogerski banki ter bodo sedaj v banki prav za prav gospodarji, kajti polovica upravnega sveta je naravnost odvisna od finančnega ministra ogerskega, dočim v drugi (naši) polovici ne bodo nikdar vsi člani odvisni od avstrijskega finančnega ministra, ampak tudi od naših akeijonarjev; ogerskih akeijonarjev pa skoro ni! (In vendar bode polovica členov, voljenih po akeijonarjih, pripadala ogerskim akeijonarjem, ali pa ljudem, ki bodo ugajali ogerski vladi.) Za regulacijo valute so prispeli Ogri vsega skupaj okoli 20% in vendar bodo uživali sedaj od vsega dobička z banke skoro toliko, kolikor mi.

Ogerske zahteve so tako predrzne, da bi bil že skrajni čas, resno obračunati z njimi. Vse njih grožnje ne bi smele plašiti naših politikov. Če mislijo, da morejo obstati sami za se, kakor samostalna, neodvisna država, naj le poskusijo to! Mi vemo, da bi to bil njihov ruin, poguba. Ugodnosti, ki so je dosegli na banki, presežajo vse meje pravičnosti; dalje na tej poti ne more v noben avstrijski politik!! Raz od 1867 l. — od kar smo sklenili — znatno spremenile. Ogerska se je in povspela v gospodarskem obziru, d. prispevki k skupnim troškom v nikake. več z fiktivnim stanjem stvari. Le pogle hodki vseh konsumnih davkov so zrasli v

Toda hlapec se ni ganil. Tedaj je sama grabila fanta za noge ter ga iztrgala očetu iz Stanku se je pobesila glava navzdol; z rokami močno udaril ob tla in iz nosa mu je priteklo ne koliko krvi.

Sedaj je Ovčar izmaknil fanta. Prijemši istega pod pazduho, ga je zanesel v sobo na klop. Vsi so odšli za njim, izvzemši Magdaleno, katera se je zavrtela nezavestna po dvorišču; nakrat pa je s prekrižanimi rokami jela teči proti cesti, kliče: »Rešite!... Stanka rešite!... Kdor v Boga veruje...«

Potem je znova krenila proti koči, toda ni šla vanjo. Padla je na prag ter zvišši se tako, da se ji je glava dotikala kolen, jela je krčevito jokati, stokaje:

»Rešite!... Stanka rešite!... Kdor v Boga veruje...«

V koči je Polž planil v čumnato, navlekel na-se suknjo ter zdirjal ven pred kočo. Hotel je teči, sam ni vedel kam; begal je sem ter tje po dvorišču, nerodno mahaje z rokami.

Nekak notranji glas je klical v njem: »Oče! oče!... ko bi bil ti ogradil grič s plotom, ne bilo bi utonilo dete.«

(Pride še.)

PODLISTEK.

90

PREDNJA STRAŽA.

ROMAN.

Poljski pisatelj Boleslav Prus. Poslov. Podravske.

Med tem se je pokazal na rebru Polž, držeči v rokah Stanka. Fantova glava je počivala na očetu glavi, desna roka mu je visela nepremično navzdol. Z obeh je curljala umazana voda.

Polž je imel zasnela usta in oči široko odprte. Andrejček, spodrsnivši se na blatnem griču, mu je zdirjal nasproti.

»Kaj je Stanku, oče?«, je zaklical prestrašeno.

»Utonil je...«, je odvrnil kmet.

Andrejček je priskočil k očetu s stisnjenimi pesti.

»Ali ste zblaznili!«, je zakričal. »Saj vam vendar sedi na rokah.«

Po teh besedah je zgrabil Stanka za sraceo. Fantova glava je padla v znak čez očetovo ramo.

»Vidiš, da je utonil!...«, je zašepetal Polž.

»Kaj pravite?«, je zakričal Andrejček; »saj je bil še ravnokar na dvorišču!«

Kmet ni odgovoril. Oprl je znova Stankovo glavo ob svojo ramo ter včasih spotikaje, šel, proti koči.

Pred vežo je stala Polževa. Z jedno roko se je oprla ob niške, z druge pa si prislonila oči ter ogledovala prišleece.

»Nú, kaj ste staknili zopet?«, je zaklicala. »Kaj je to? Na Stanka je znova padlo? Nesreča naša s temi Švabi in njihovo pasjo pobožnostjo!... Znova je na fanta padlo.«

Pristopila je k možu ter je govorila, prijemši Stanka za glavo, tresočim se glasom:

»Nú, Stanko... Le ne obračaj mi tako oči!... No, Stanko... zbrihtaj se... spreglej! Nič se ti ne zgodi... Magdalena, daj vode!...«

»On ima dovolj vode«, je zamomljal Polž, še neprestano drže sina na rokah.

Ženska se je umaknila.

»Kaj mu je?«, je vprašala čimdalje bolj osupnena. Kako da je ves tako moker?...«

»Še le ravnokar sem ga izvlekel iz vode...«

»Kje iz vode?, je zakričala ženska. »Iz reke?...«

»Iz one jame, ki je pod gričem«, je odvrnil kmet. »Vode je tam samo do pasu, toda zanj jo je bilo dovolj.«

»Padel je vanjo!«, je zastokala mati, pograbiši se za glavo. Čemu ga torej držiš, stari... Ako je padel, izlite iz njega vodo. Matija, primi ga za noge... Prevrnite ga... O, bedasta kmeta!... Ne otesanca!...«

1884—1896 v Avstriji od 88 $\frac{1}{2}$ milijona na 116 $\frac{1}{2}$ milijonov goldinarjev, t. j. za 31%, na Ogerskem pa od 28 milijonov na 70 milijonov, t. j. za 150%. To rapidno naraščanje ogerskega konsuma, za katerim avstrijski zaostaja tako neizmerno, opazamo lahko na vsaki vrsti davkov. V Avstriji je bilo 1896. l. osnovanih delniških družeb z 16 milijoni akcijskega kapitala, na Ogerskem pa v istem času delniških družeb s 50 milijoni kapitala. Sladkorja je izdelala Ogerska leta 1890/91 730.000 kvintalov, 1896/97 je ta produkcija poskočila na 1.400.000 kvintalov itd. To nam ilustruje gospodarski razvoj v nas in na Ogerskem. In tu naj bi ostalo vse pri starem, kar se tiče prispevanja k vzajemnim stroškom?!

Pa ne samo to, čas bi bil tudi rešiti vprašanje, na kak način da ogerska vlada na svojem ozemlju podpira nova industrijska podjetja. Znano je, da ogerska vlada daruje industrijaleem zemljišča za zgradbo novih tovarov, da jim daja za dolga leta oproščene vse davkov, da jim plačuje direktne premije itd. Ako pomislimo, da je Avstrija z Ogersko v carinski zvezi, je s takim početjem pretrgana vsaka gospodarska jedrnatost, kajti avstrijski industrijaleci ne uživajo teh ugodnosti in jim je torej konkurenca z ogerskimi industrijaleci nemogoča že samo zaradi tega. Dalje pa ogerske industrijaleci ne teže zakoni v zaščito delavcev, tam je to še-le v povojih. Vrh tega nam škodijo Ogri s tem, da branijo uvažanje živine iz balkanskih držav v Avstrijo, in to pod pretvezo, da bi ne zanesli sem kuge na govede, v resnici pa samo zato, da bi se na lep način znebili nevarne srbske in rumunske konkurence ter da bi nam drago prodajali svojo živino. Balkanske države so se maščevale nad nami s tem, da so na naše industrijske produkte naložile tako carino, da je nemogoč vsaki izvoz.

Vse to bi bilo treba sedaj lepo urediti ter se pogoditi z Ogersko le pod tem pogojem, da prevzame na-se primerno kvoto in pa, da bode v bodoče ravnala malo honetnejše, nego pa je do sedaj, in da ne bode ubijala na tak način naših koristi!!

DOPISI.

S Krasa. (Izv. dopis). Prvi majnik letos je bil res poetičen. Nebo čisto kakor ribje oko, narava v divnem zelenem krilu. Greh bi bil, ko bi takega dne prečepeli doma. Zato pa sem se odločil na veselico društva »Lira« v Komnu. Evo Vam nekoliko poročila o tej lepi veselici!

Že predpoludne je vrvelo mnogo ljudstva po ulicah praznično opravljenega Komna. Hiša pevskega in bralnega društva je bila odlična zelenjem in narodnimi trobojnicami; tikoma pred čitalnico je stal orjaški maj z našim praporjem.

Dvorišče, kjer se je vršila veselica, je bilo premenjeno v pravi raj. Sredi bujno cvetočih kostanjev jo stal oder z napisom »Dneva nam pripelji žar!« Oder je bil prirejen najokusneje. Prostor odločen za ples dičile so premnoge zastave; med istimi velikanska trobojnica nad odrom.

Že dobro uro pred izvrševanjem vsporeda je bilo na dvorišču polno ljudstva; ob uri veselice pa je bilo dvorišče natlačeno polno.

Občinstva je dohajalo od vseh krajev; videl si priprostega kmetkega življa, narodnih učiteljev, mestne gospode, duhovnov, županov itd. Sreč se mi je vzradostilo, vzršemu med množico našo diko, viteza I. Nabergoja. Živel ga Bog, ki povsod navdušuje in bodri naš rod k narodnemu gibanju!

Točno ob 4. uri je pričela veselica.

Pozdravni govor g. predsednika F. Kovačiča je bil res navdušljiv v vsem obsegu. Za govorom je sledilo petje mešanega in moškega zbora. Nedostaja mi besed, da bi zadostno pohvalil zares divno petje. Vse pevske točke so se izvajale izborno. Ni čudo, da so hoteli poslušaleci več točk imeti ponavljanj. Pohvale ni bilo ne konec ne kraja, posebno ob Volaričevi: »Pomlad«, in ob kvartetu Sattnerjevem: »Pogled v nedolžno oko«.

Komenski pevski zbor sme biti ponosen na svojega pevovodja, g. učitelja Vekoslava Šonea. Kajti ta zbor nam je podal nekaj izbornega že o prvem nastopu. Kaj takega bi bilo želeli tudi v kak drugi vasi. Pa gosp. Šone ne vodi le petja,

ampak njega zasluga je, da se društvo razvija najlepše.

Izborna bila je deklamacija S. Gregorčičeva po g. M. Štolfa. Dobro so se obnesli tudi diletantje, ki so prav dobro uprizorili Lujize Pesjakove igro »Strup«. Nastop pevskega društva »Lira«, posebno pa mešanega zbora, je imponoval močno občinstvu. Ugajalo je tudi, da so g. pevke nastopile dolgi narodni trakovi.

Zaključna točka programa je bil ples. Godbi nabrežinski in nje kapelniku g. Majcenu treba izreči hvalo. Mladina je pričela takoj svoje delo, drugi pa smo se razšli po Komnu. V gostilni g. Švare je prepevalo pevsko društvo »Nabrežina«, ki se je korporativno udeležilo veselice. Petju Nabrežinskih slavčkov se mora človek le čuditi. Gosp. pevovodja Tanee sme biti ponosen na svojo vrlo izvežbano pevsko četo. Zato pa, dragi Komenci, le nevstrašeno in združenimi močmi naprej na narodnem delu, da Vaš trud in Vaše delo »nam pripeljeta dneva žar«.

Opazovalec.

Politični pregled.

K položaju. — Praški »Politiki« brzojavljajo z Dunaja: »Značilna za položanje je okolnost, da od členov majoritetnega kluba v zbornici poslancev so le Poljaki, konservativni veleposestniki Češki in »Slovanski krščansko narodni zvezi« pripadajoči Malorus Barvinski prevzeli referate v finančnem odseku. Razum pravih obstrukcijskih strank, niso torej udeleženi na referatu: češki klub, klub ustanoverne gavelpeposestva, katoliška ljudska stranka in Italijani. Od 60 členov delegacije vede se jih torej za sedaj pasivno 28, dočim jih je torej 32 (20 iz zbornice poslancev in 12 iz gospodske zbornice) odposlalo referentov.«

Lahko je umeti to »pasivnost«, ko je ukupni proračun, ki ga je predložilo ministerstvo delegaciji, kakor strela iz jasnega zadel delegate in vso javnost. Nič manje in nič več nego 30.646.030 glid. zahteva vojno ministerstvo naknadnega kredita za leti 1897. in 1898.

Govoré o notranjem položaju v Avstriji, povprašuje »Agramer Tagblatt«, da-li ne bi bilo za Slovane bolje, ako zapuste svoje stališče v večini, katero stališče jim nalaga le odgovornosti, ki le veže njihove moči in jih ni primaknilo ni za korak bližje aspiracijam njihovim! V teh kombiniranih nemško slovanskih večinah igra avstrijsko slovansko le ulogo divjega slona, kateremu se postavlja na stran ukroten slon, da se uči potrpežljivo vladi bremena. Naj se le nemška gemeinbürgerschaft sestavi v parlamentarno večino, ako more, in naj le nosi odgovornost za svojo razdevajočo politiko. Slovani pa naj se istotako umaknejo na svojo vzajemnost in povsem pomirjeni smo oziroma na vprašanje, kdo se bode veselil take spremembe.

Kakor v ironijo temu zaključku v »Agramer Tagblattu« debutira danes Slov. Narod z senzacionalno vestjo, da so se začele kršiti vezi med Čehi in Poljaki ter da se je izjavil eden najodličnejših Poljakov, sestavitelj adrese večine, grof Dzieduszycki: Uboge Slovence moramo žrtovati!!

Odkrito povedano; nam se zdi ta vest pregorostasna, neverjetna! Toda ljubljanski list pristavlja povsem pozitivno, da mu je ta vest došla iz poslanskih krogov. Če je temu tako, ako naši poslanci res kaj vedo, ali tudi le slutijo, zahtevamo od njih, da nemudoma zahtevajo pojasnila! In ako dobe zatrdilo, da je prevladalo prepričanje »Wir müssen die armen Slovenen opfern«, potem naj oni sami izvedejo potrebne posledice v pouk, da Slovenci nismo suknja, katero se oblači in odklada, kakor je že temperatura!! Ali to naj si zapomnijo na vseh straneh, da Slovenci in Hrvatje imajo še vedno nekoliko prijateljev, s katerimi v zvezi utegnejo pokazati, da so se tudi nekaj naučili v novijih burnih časih.

Vojna med Španijo in Združenimi državami. — Še vedno stagnacija, od nikjer ni čuti o kakem izdatnejem činu. Le toliko vemo ali prav za prav slutimo, da ploveta ameriško in špansko brodogradništvo po Atlantskem oceanu, tam neke okolo otokov Antili. Pozitivnega ne vemo pa ničesar. V ameriškem pristanišču Keywest — najjužnejem združenih držav Florida ob uvalu v meksikanski zaliv — so sicer čuli že minole nedelje »strašno kanonado«, in so jo čuli še par dni potem,

toda še danes ni čuti ničesar, kje da bi se bila vršila ta »kanonada«. Najbrže le — v fantaziji ameriških novinarjev, ki si morajo izmišljati, ker nimajo poročati o činih. Zato smo opazili mi takoj, da moramo take vesti vsprejemati skrajno rezervo, ker so — »ameriške«.

Ako pogledamo današnje najnoveje vesti z bojišča, opazimo koj, da so ista zopet le iz ameriškega vira. Priporočati je torej, da potrebno previdnostjo in nevernostjo tehtamo tudi vest, da bode tekom 10 dni 66000 ameriških mož na Kubi. Ves dosednji razvoj ameriških operacij kaže, da se tudi ameriška juha ne je tako vroča, kakor jo kuhajo v Washingtonu.

Tudi nekatere današnje vesti so prav ameriške. N. pr. ona, da je jedna ameriška torpedovka ukrotila tri španske topnjače in da je jedno poslednjih celó napravila nesposobno za vojno, a sama da je ostala popolnoma nepoškodovana. Nič manje »čudna« vest je tudi ta, da hočejo samimi sto vojaki prodreti v notranje Kube in še z velikimi tovari živil in orožje. Tega vsaj ne moremo verjeti, da bi Španci na Kubi spali v jednomer.

Za ameriško bahatarijo je tudi značilna današnja vest ameriškega generala Deweya iz Manile. Vse je imel že v svojih rokah, a sedaj se boji — ustašev in si želi sodelovanja španskih oblastih za krotenje istih. Tudi spomenice vsprejema, v katerih se opisuje lakota v Manili, ki naj bi morda — lakota namreč — opravičila ameriškega admirala — nedelavnost. Je že križ, ko ti nesrečni ustaši ne delajo sitnosti samo Špancem, ampak tudi Amerikancem in nočejo umeti »človekoljubja« teh poslednjih!

Današnja španska poročila govore le o žalostnih dogodkih v lastni hiši. Iz teh poročil je razvidno, da je položanje dovolj kritično. Pripoznati pa je Špancem, da so v poročevanju iskrenjeji, skromnejši — previdnejši.

Rusija in Turčija. Kakor znano, je pred par tedni odšel v Petrograd poseben delegat Turčije. Isti je bil Dževad Bej. Govorilo se je, da je imel isti dvojno nalogo: da uredi vse tiste »malenkosti«, ki jih ima še plačati Turčija Rusiji na vojnih odškodninah in da privede do kakega sporazumljenja glede vprašanja imenovanja guvernerja na Kreti. Dževad paša pa je popolnoma pogorel, kajti Rusija zahteva menda jasnih računov o zaostankih na vojni odškodnini in — noveev. Plačevanje dolgov pa je baje jako neprijetna stvar — in v Turčiji skoro da nepoznana — in tako je prišel sultan na misel, da odpošlje družega, boljšega odposlanca v Petrograd in sicer v osebi Gazi Osman paše. Njegovo turško Veličanstvo si morda misli: če ne družega, vsaj nekoliko časa bi bilo pridobljenega s tem.

Domače vesti.

Nekoliko glos o zadnji seji mestnega sveta tržaškega. Nastop mestnega svetovalea Spadonija proti poštenjaku Nabergoju v zadnji mestni seji je moral ogorčiti vsakogar, ako tudi ni soplemenik in sorojak Nabergojev, da le ima v sebi iskrico onega, čemur pravimo — pravičnost in človeško čustvovanje. Povdarili smo že, da v aféri Nabergojevi ne dela mestni svet krivice le temu gospodu, ampak tudi volilec!! Ako ima svoja prava izvoljeni zastopnik, ako ima svoja prava zbor izvoljenih zastopnikov, pa ima tudi volilec svojih nedotakljivih pravic!! V tem vzajemnem poplajevanju in spoštovanju pravice izvoljenec in izvoljenih sestoji ustavno in parlamentarno načelo!! Ako se je kršila le jedna taceh pravic, kršeno je parlamentarno načelo, zavladata je samovolja, absolutizem! Zato znači postopanje večine mestnega sveta, oziroma deželnega zbora tržaškega najodurnejše nasilje, najgrešnejši strankarski absolutizem. Mestni svet oziroma deželni zbor tržaški krši kardinalno in prvo pravico volileev, sestoječo v tem, da morejo svobodno voliti svojega zastopnika!

Res je, da je vsaka zbornica nekako sodišče o izvolitvi vsacega posamičnega člana. Toda to sodišče se ne sme ozirati nikdar na politično mišljenje in na narodnost izvoljenca, marveč mora proučiti volitev le v dvojnem pogledu: da-li se je volilni čin izvršil zakonito in da-li ni izvoljenec po

svojih osebnih lastnostih in po svojem življenju nevreden, da je člen zbornice?!

A kaj navaja gospod Spadoni v utemeljenje zahteve, da gospod Nabergoj ne more biti člen mestne in deželne zbornice tržaške? Gledé volilnega čina, katerim je bil izvoljen Nabergoj, je pripoznal svojedobno verifikacijski odsek sam, da se je isti izvršil povsem zakonito! Na to stran torej ne treba zgubljati nobene besede več. Kar pa se dostaja moralnih hib, ki so na poti, da kdo ni vreden biti zastopnikom, so taki slučajji natančno označeni v volilnem redu!! A kdo more biti tako drzen, da bi hotel trditi, da je kdo radi dejstva, da je ostro kritikoval postopanje, recimo, kakega orožnika, in da je bil radi tega prijavljen oblasti — da bi hotel trditi, pravimo, da je tako dejstvo zadosten vzrok, da zakonito izvoljenemu zastopniku zapirajo vrata v zbornico?! Ne, aféra g. Nabergoja radi shoda na Proseku ni noben tak slučaj in gospod Nabergoj lahko ponosnim čelom stopa mej svet. Niti sence kakega opravičenja nimajo torej gospóda za svoje postopanje proti gospódu Nabergoju in na škodo njegovih volilcev. Govorilo se je pač v seji o moralnih kakovostih g. Nabergoja načinom, da se je namenoma vzbujalo domnevanje, kakor da te kakovosti — ne odgovarjajo! Ali čuvali so se gospóda povedati kaj konkretnega o aféri gospóda Nabergoja, kajti potem bi bil izvedel svet, da ta zastopnik okoličinov na omejenem shodu ni storil drugega, nego kar delajo sleherni hip tudi v mestnem svetu s to jedino razliko, da so oni — kadar napadajo in kritikujejo državne in vladne organe — najsiloviteji v obliki in da jih napadajo bolj radi dejstva, ker so državni organi, nego pa radi njih morebitno nepravilnega postopanja. Ako grajamo mi državne organe, jih grajamo zato, da ki se odpravili nedostatki, oni jih pa grajajo zato, ker jih ne marajo videti! Gospóda v mestnem svetu so torej zadnji, ki bi smeli kaj očitati gosp. Nabergoju — a če že očitajo, naj bi govorili vsaj vso rasnico; tako pa je njih postopanje jako podobno zlobnemu sumničenju. A kaj naj rečemo še le o takem postopanju in namigavanju, ako dotičnik, proti kateremu je bilo naperjeno, ni navzoč in se ne more braniti?!

Ali si gospóda res ne morejo misliti, kako neizrečeno nizko je tako postopanje?! Če je tako, so vredni obžalovanja.

Mestni svet tržaški bode imel jutri večer ob 7. uri XI. sejo.

Pod Bismarekovim hrastom v Hiltteichu blizu Gradea nabralo je pet slovanskih Primorcev 3 krome za žensko podružnico sv. Cirila in Metoda.

Iz Sežane nam pišejo: Dne 5. in 6. t. m. so se vršile pri nas občinske volitve, katere so, kakor mislim, izpadle v popolno zadovoljnost vsacega zavednega Sežanca, in na katerih je na vsej črti zmagala stara Mahorčičeva stranka.

Ne vem pa, so-li uplivali na ljudstvo dopisi v »Edinosti« ali pa je prišlo samo do tega prepričanja, da po dosedanji poti ne more iti dalje! In res so izvoljeni možje, ki so značajni in zavedni Slovenci, ki so povsem vredni, da zastopajo občino Sežansko. A sedaj, ko imate take moze v starejšinstvu, izvolite si županom moža, ki bode odločen Slovenec, ki bode vreden stati na čelu takemu starejšinstvu in taki občini! Izvolite si moža, pred katerim se ne bomo bali prirežati veselje, pred katerim se ne bomo sramovali sklicevati shode, svesti si, da ne bode ob takih in sličnih prilikah figuriral svojim spanjem!

Delujte torej na to, da ne bode Sežana pesala kakor do sedaj, temveč, da se bode razvitala, da bode mogli reči ponosom: Sežana je in ostane metropola Krasa.

Iz Škočljana nam pišejo: Dne 4. t. m. smo imeli tu visokih gostov: Njegovo Veličanstvo kralja Karola Romunskega z visoko mu soprogo ter njegovo kraljevo Visokost nadvojvoda Adolfa Luksenburškega in soprogo. Visoka gospóda so si ogledali jamo v Škočljanu in so strmeli na čudesih narave, s katerimi je oblagodarjena naša mila domovina slovenska. Gospóda so se poslovlili najpristréneje od členov sekeije primorskega nemškega in avstrijskega planinskega društva. Da se je moglo prirediti visoki gospódi toli dostojen vsprejem, so pripomogli v to tudi gosp. okrajni glavar dr. Laharnar, upravitelj e. k. žrebčarne v Lipici Josip Hruša in župan Nakelski, gosp. Aleksander Ma-

horčič. Poslednjemu je bila tudi ta čast, da so se visoka gospóda pomudili pod njegovo streho.

V odgovor. Naprošeni prijavljamo: Ker je list »Brivec« nedavno temu napal odbor konsumnega društva na Ferdeniču, češ, da isti razpravlja v svojih sejah tudi italijanski, odgovorjeno mu bode, da imamo v odboru moža, kateremu ne teče gladko slovenščina, ki pa je sicer ves naš in se vestno trudi za razvoj društva. Našemu društvu treba v prvi vrsti skrbeti za gospodarske stvari, ne da bi se pri tem — razume se ob sebi — izneverjali svojemu narodu.

Ne hvalite se z avito kulturo! Pišejo nam iz Istre: Naši Italijani se kaj radi opirajo na svojo avito kulturo, kakor so se tudi njih predniki radi ponašali z nakdanjo slavno minolostjo rimsko.

Poslanei rimskega mesta so bili pozdravili cesarja Miroslava I (Barbarosa) in kakor potomeci nekdanjih Kviritov so zahtevali od njega, da jim potrdi svobodščine in pravice (seveda v njih smislu) in potem, da mu bodo poslušni. Cesar jim je odvrnil:

Vi se hvalite se staro, svojo slavo, katero poznam tudi jaz; ali te slave, kakor pravi eden vaših pisateljev, ni več: ista je samo bila! Dediči Rimu so postali najprej Carigrad in potem Franki in nemški narod. Kar ste vi imeli nekdanj to imamo sedaj mi: moč, silo, legije, red in zakon. Karlo veliki in Oton I sta si osvojila vaše cesarstvo, sedaj morate biti poslušni nam. Naj se se le ne predrzne nikdo dotakniti se Herkula in njegove palice!

Kdor išče, najde. Nedavno temu je bil znani Edgar Rascovich povodom nekih demonstracij obsojen na globo 30 gl., in sicer po milostni uporabi §. 261 k. z. S to milostno sodbo pa ni bil zadovoljen ta v roči gospod, ampak se je pritožil na višo instanco. To je bilo v povod državnemu pravniku, da se je pritožil tudi on proti prenizki kazni. Danes se je vršila vzklicna razprava in g. Rascovich je ujel teden zapora in sodišče je še povdarilo v motivaciji, da za Rascovicha ne govori ni jedna olajševalna okolnost, pač pa veliko obteževalnih proti njemu ter da prvi sodnik niti ni bil opravičen uporabiti gori navedeni §.

Mestna hranilnica v Radovljici. — V mesecu aprilu 1898. je:

126 strank uložilo	gld. 45642.22
76 » vzdignilo	» 12016.37
27 strankam se je izplačalo posojil »	31550.—

Stanje ulog	» 466879.21½
Denarni promet	» 115264.83

Pazite na nevarne tekočine! Včeraj pop. je našel šletni Marij Grk iz Škednja steklenico, v kateri je bilo žveklene kisline. Potem, ko se je otrok igral nekoliko časa z steklenico, je izpil tudi nekaj te tekočine. Ker so koj nastopili nasledki ter je začel otrok jokati se in zvijati, ga je mati hitro nesla na zdravniško postajo, kjer ga je zdravnik rešil iz nevarnosti.

Iz-pred sodišča. Včeraj se je dovršila razpravo proti obtožencema Bletta in Gnerrera, ki sta bila zatožena radi oderuštva. Sodišče ju je rešilo obtožbe.

26-letni Viktor G. je bil včeraj obsojen na 6 mesecev zapora, ker je dne 19. marca ukradel Josipu V. 32 gl., mej tem, ko je poslednji spal.

Zblaznel je včeraj v svobodni luki neki 35 letni M. Tesaro. Poklicani zdravnik z zdravniške postaje ga je dal odpeljati v norišnico.

Pet mladeničev v smrtni nevarnosti. Pet mladeničev, izmed katerih so bili trije Škedenjei, dva pa iz Milj, so se odpeljali v nedeljo popoldne v mali ladiji iz Škednja v Milje. Vračaje se ob 6. uri zvečer jeli so v sredi miljskega zaliva uganjati burke v ladiji in se loviti. Ko se je primerilo, da so bili vsi na eni strani ladijee, se je prebrnila le-ta. Dva, ki sta se prišla ladijee, sta začela klicati na pomoč, ostali trije pa so plavali. Trije delavei, ki so videli, v kaki nevarnosti so mladeniči, so kolikor mogoče hitro odvesljali z drugo ladijeo na pomoč. Z velikim naporom se jim je posrečilo privesljati še o pravem času do mladeničem rešiti jih iz velike nevarnosti.

Nov način goljufige. Franja Cernivani je bila že večkrat naznanjena policiji radi goljufige. To svojo obrt je izvrševala tako, da si je dala izročati od jedne ali druge osebe dragocenosti. Nekaj teh je zastavila, druge si je pridržala. Potem se je

vračala k lastnikom dragocenosti, katerim je izročala svoto, ki jo je dobila za zastavljene reči, a za druge reči je navadno rekala, da se še-le pogaja. Ni pa jih vračala več nikdar. Minolo soboto pa se je navihana Franja sama predstavila na policiji, kjer je naznanila, da je zastavila par uhanov vrednih kakih 1000 gld., katere jej je izročila gospa Antonija Primožičevka z nalogom, da jih proda.

Dober tovariš je neki Angelo Piovan, doma iz Italije. Isti je spaval skupno z dvema tovarišema, tudi italijanskima podanikoma. Ko sta poslednja zaspala sladko, se je dvignil »angelj« in je odnesel tovarišema 74 frankov, 2 uri, nož in potna lista. — Okradena tovariša sta prijavila stvar policiji, Angelj se pa najbrže vozi kje doli po Lombardiji.

Nesreča. Na pomolu št. 2 v svobodni luki so nalagali težaki ladijo »Maria« z bardanali. V tem je zdrsnil jeden bardanalov tako nesrečno, da si jo podvalil vse tri težake. Jeden njiju — 61-letni Dom. Ruzier — je najbolj poškodovan, in sicer na levi nogi tako, da se ni mogel več vzdigniti ter so ga morali prevesti v bolnišnico. 33-letni K. Tonini se je podal tudi v bolnišnico. Tretji pa je moral domov.

Zaprli so včeraj v doljnji Kjarboli 17-letnega ključavničarja Mario Sbisa, bivajočega v ulici Verzieri št. 1. To se je zgodilo vsled prijave, došle pol. komisarijatu pri sv. Jakobu, da je rečeni Sbisa brez vsacega vzroka vrgel v morje nekega 12-letnega dečka imenom Fran Jurea. Dečka so izvelekli iz morja. Sbisa se bode moral vendar zagovarjati radi tega grdega čina.

Pollejske vesti. 22-l. dninarja Minušiča Vine. sta aretirala sinoči stražar Stanič in agent Titz v kamenolomu gosp. Busiča, in sicer radi spolnega nasilja in nevarnega pretenja, na škodo 18 l. A. F. iz Kolonje.

Sinoči ob 6. uri je bila aretirana v ulici Giulia 52-letna Terezija Bon iz Osere v Istri radi velikih sleparij.

Koledar:

Danes v sredo 11. maja: Mamert, škof; Gandolf, opat. Jutri v četrtek 12. maja: Pangracij muč. Epifanij, škof.

Solnini:	Lunini:
Izhod ob 4. uri 13 min.	Izhod ob 12. uri 34 min.
Zahod „ 7. „ 41 „	Zahod „ 9. „ 3 „
Ta je 20. teden. Danes je 130. dan tega leta, imamo toraj še 235 dni.	

Različne vesti.

Umor treh žensk. — V Boleanu na Tirolskem je te dni razburjeno vse ljudstvo radi groznega dejstva, da so se dogodila tu v malo dneh tri umorstva na ženskih. Policija je zaprla nekega služabnika železnice, ker je na sumu, da je on usmrtil jedno teh žensk, katere truplo je bilo najdeno v nekem kanalu.

Grozna toča. Dne 5. t. m. se je vsula nad Dubrovnikom in okolico (v Dalmaciji) taka toča, da se enake ne spominja noben Dubrovničan, ni Dalmatinec. Da: redkokedaj je čuti po vsem svetu o enaki toči: Toča je začela padati ob 11. uri zjutraj ter je padala 20 minut. Bila je gosta. Srednja je bila debelosti jajca, a najdebelejša je bila velikosti moške pesti. Ob 11½ je bilo na Pilah vse polno ledu, kakor da je kdo posul kamenjem. Vse rastline in drevesa so odrgnena in oklestena. Vse ograje in veje, tudi debele kakor pest, so odbite in uničene tako, da bi jih ne mogel oklestiti več, če bi prav s palico klestil po njih. Vsi vrtovi so uničeni. Še po ½ uri popoldne je tehtalo 14 zrn toče ½ kilograma. Kaj zelenega ni videti nikjer več. Razbitih je tudi nebroj šip, najmanj od 8 do 9000. Trgovine s steklom nimajo zadosti stekel v zalogi, da bi nadomestile pobite šipe. Na jadranih ladij je napravilo vsako zrno toče svojo posebno luknjo, tako, da so vse preluknane. Škoda je ogromna. Iz Supetra poročajo: Toča je uničila vso letino za letos in prihodnje leto. Narod je obupan. Vse mu je propalo.

Bitke na morju. Sedaj, ko se je vnela vojna med Španijo in Združenimi državami, torej med dvema obmorskima vlastima, utegne zanimati nekoliko statistike o nekaterih večih bitkah na morju.

V bitki na morju pri Abukiru dne 1.-2. avgusta 1798, ki se je bila med Francozi in Angleži, je stalo 16 angleških ladij pod admiralom Nelsonom proti 17 francoskim. Francoski admiral Brueys je pal, Angleži so odvzeli Francozom devet ladij, štiri

so se pogrezale v morje, polovica moštva je bilo mrtvega in ranjenega; Angleži so zgubili 900 mož. Ta bitka na morju je trajala skoro 17 ur.

Veliko impozantnejša je bila zmaga Angležev pri Trafalgarju dne 21. oktobra 1805. Nelson je moral poplačati to zmago svojim življenjem, dočim je združeno francosko-špansko brodogradništvo od svojih 33 ladij ni manjše nego 23 in z istimi 7000 mož. Angleži so zgubili 2500 mož, a ladje so jim vse ostale nepoškodovane.

To velikansko zmago so izvajali Angleži v kakih 4 urah.

Zadnje vesti.

Budimpešta 11. Danes je Njeg. Veličanstvo vsprejelo avstrijsko delegacijo. Na krasen nagovor predsednika Jaworskega, je odgovoril cesar v dolgem govoru. Cesar povdarja, da so naši odnosi do vseh in sosebno do sosednjih držav najboljši. Potem omenja homatije na Vztoku in krečanskega vprašanja. Njeg. Veličanstvo obžaluje globoko, da se je vnela vojna med Španijo in Ameriko. Zagotovivši, da ostane naša država strogo nevtralna, izraža cesar željo, da bi vojujoči se oblasti skoro storili konce tej borbi. Prestolni govor omenja neizogibne potrebe popolnenja našega oboroženja. Bosna in Hercegovina pokrijeta tudi letos sami svoje potrebe.

Dunaj 11. Cesar je izrazil svoje cesarske pripoznanje na zvestem službovanju dvornemu svetniku na namestništvu v Trstu, Ivanu vitezu Wintsehgau-Altenburg in Hohenhaus povodom umirovljenja tega poslednjega.

Madrid 11. Iz Havane došla oficijelna brzojavka pravi, da se niti ne ve, kje da je glavni del ameriškega brodogradništva.

Madrid 11. (Zbornica). Poslanec s Portorico, Labra, izjavlja v imenu vseh pristašev zgodovinske avtonomije za Portorico in Kubo, da bodo vsi branili avtonomijo z suvereniteto Španije in pa celokupnost ozemlja.

London 11. Iz New-Yorka brzojavljajo, da je ameriški admiral Sampson dobil nalog, naj se povrne v Keywest, ker je sklenjeno, da Amerikani v sredo napadejo Havano.

Izgredi v Italiji.

Danes jutraj so prišle nastopne brzojavke:

Milan 10. Današnji dan je prošel mirno. Mnogo delavcev je zopet šlo na delo. Oblasti so zaustavile izhajanje lista »Osservatore Cattolico« ter raznih socijalistiških in republikanskih listov. Jutri se zapričejo zopet šole. Tudi pošta je začela poslovati zopet. Vsega ukup je zaprtih nad 800 oseb. Število mrtvih in ranjenih še ni določeno. Včeraj so zaprli tudi kakih 30 redovnikov. Isti se prevedejo v drug samostan, čegar pripor bo odgovoren zanje. Škofov namestnik in dva prelata so šli k generalu Bava in so mu ponudili svojo pomoč za pomirjenje duhov.

Rim 10. V Luino je bilo uporov radi draginje. Izgredniki so hoteli udreti v vojašnice in zapore. Redarji so bili prisiljeni streljati. Nekoliko ranjenih. V Mesini so skušale ženske, otroci in delavke, da bi oplenile nekaj prodajalnic. Glavne točke mesta je zasedlo vojaštvo. Zaprtih več oseb. V vsem obsežu 8. voja se je proglasilo obsedno stanje.

Rim 10. Včeraj je bilo izgredov v Neapelju in v Toskani.

Danes popoldne pa nastopne:

Milan-Chiasso 11. V Luino so veliki štrajki. Tisoče delavcev so razgrajali, besneli in razbijali. Hoteli so baje napasti tudi zapore, o kateri priliki je bilo več mrtvih in ranjenih. Boje se, da bode izgredov tudi v Laveno in Intra. V kantonu Ticino v Švici je polno italijanskih begunov.

Rim 11. Tu so zaprli danes zopet več oseb.

Dolžnost vsake matere in gospodinjice je pač skrbno paziti o kupovanju živil, od katere zavisi naša najdragocnejša posest, to je naše zdravje. — Kako lahko se človek vara, in mesto dobrega pristnega blaga dobimo brezvrednostnih ponaredeb. To je tudi tedaj slučaj, ko se nam hvali in ponuja brezukusni praženi ječmen ali žgano sladje, v zavojih ali na vago, kakor sladna kava ali celo Kneippova kava, katera se je ravno vsled izvrstnega in pristnega Kathreinovega fabrikata tako priljubila. Naše gospodinjice in

kupovalke se tem prevaram najlažje ubranijo na ta način, da v vsakem slučaju, naj se jih nagovarja kolikor hoče, brezpogojno zahtevajo in sprejemajo le pristne Kathreinove zavoje z varstveno znamko, to je s podobo prelata Kneippa. Ravno tako naj se nobena mati ali gospodinja ne strši poskusa, prepričati se o pristnosti Kathreinove kave in jo pričeti rabiti. Pričetkom naj se uporablja tretjina Kathreinove kave in dve tretjini bobove, pozneje se pa lahko preide k polovici Kathreinove in polovici bobove in še pozneje k sami čisti Kathreini kavi brez vsake primesi bobove kave. Skrbno se je pa ogibati vseh ponaredeb. Le pristna „Kathreinova Kneippova sladna kava“ ima vse one izvrstne lastnosti, katere istotako zdravijo, kakor tudi ukusu popolnoma prija, in v kateri dokaz služi ta okolnost, da je uporaba te kave dokazano vedno večja, in da jo stotisočero rodov in vsaki dan posebno rado pije.

Dunajska borza 11. maja 1898.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	102.—	101.95
„ v srebru	101.85	101.85
Avstrijska renta v zlatu	121.—	121.10
„ v kronah	101.85	101.80
Kreditne akcije	357.75	356.50
London 10 Lsr	120.85	120.90
Napoleoni	9.55	9.55
20 mark	11.78	11.78
100 ital. lir	44.40	44.40

Trgovinske vesti.

Budimpešta. Pšenica za maj-juni 15:10—15:20. Pšenica za september 10:83 do 10:85. Oves za spomlad —'—, Rž za september 8:18 do 8:20. Koruza za maj-juni 1898. 6:20 do 6:22

Pšenica: ponudbe in povpraševanja srednje — Prodaja 12.000 meterskih stotov. Vreme: lepo.

Havre. Kava Santos good, average za maj 36:25 za september 37.— frankov za 50 klg.

Hamburg. Santos good average za mesec maj 30.— za juli —'— za september 30:75 za december 31:25

Cvet proti trganju.

(Liniment caspici).

Preiskušano mazilo — odpravlja bolečine pri kostiholu, trganju in revmatizmu. — Ena steklenica z navodilom 50 nvč. Razpošilja z obratno pošto najmanj dve steklenici

„Deželna lekarna pri Mariji Pomagaj“

Ph. Mr. M. Leusteka v Ljubljani.

Zahvala.

Vsem onim, ki so spremili k večnemu počitku najinega nepozabnega sina

Dragotina Rupena,

osebno sošolcem njegovim in velespoštovanemu gospodu razredniku, blagim mladeničem in dekletom s Kontovelja in Proseka, izrekava svojo najprisrčnejšo zahvalo.

V Miramaru, 11. maja 1898.

Matija in Jelena Rupena,
stariši.

Tržaška posojilnica in hranilnica,
registrovana zadruga z omejenim poroštvom,
razpisuje službo

uradnika.

Prošnje do 15. maja ravnatelju zavoda, kjer se izvedo pogoji.

Vabilo

VI. redni občni zbor

„Tržaške posojilnice in hranilnice“,

registrovane zadruga z omejenim poroštvom.

Ker občni zbor sklican na 8. maja

po § 49. zadr. pravil ni bil sklepčen, sklicuje se v smislu istega § občni zbor

v nedeljo, 22. maja 1898. t. l. ob 9. uri predpol.

v prostorih „Slovanske Čitalnice“,

v ulici S. Francesco šte. 2, I. nadstropje.

DNEVNI RED:

1. Letno poročilo in potrjenje letnega računa.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Poročilo o gospodarstvu z rezervnim zakladom.
4. Razni predlogi.
5. Volitev načelnštva.
6. Volitev nadzorništva.

Na obilno udeležbo vabi

Načelnštvo.

TRST, v maju 1898.

II

Kolesar, a ne prodajalec naj sodi o kolesu!

Kdor želi omisliti si v resnici

kolo najboljše vrste

od sloveče originalne znamke

„Styria“ v Gradcu,

— naj se obrne do —

L. Colobig v Trstu,
ulica Commerciale št. 1, telefon št. 341.

Glavni zastopnik za:

Trst, Primorsko in Dalmacijo.

Škropilnice

proti

peronospori

inženerja

ŽIVICA,

in brentači,

kateri ostajajo zmiraj enaki in pripravljeni, bodisi v suhem ali v vodi, najtrajalni od vseh drugih. Dobivajo se v delavnici omenjenega v Trstu, v trgovinski ulici (Via Commerciale) št. 11, kjer se oddajajo tudi radovoljno prospekti in ceniki.

Cukerin štv. 20

3000 kosov na 1 klg.

v porcijskih kosih po 1 novčič.

Cukerin štv. 9

2000 kosov na 1 klg.

v porcijskih kosih po 1½ novčiča.

Prodaja je dovoljena do 1. julija.

J. WEISS, Dunaj, VI. Eszterhazygasse 12.